PERSDOSSIER

25.05.2018

FOD JUSTITIE
KANSSPEL COMMISSIE

#FAN VAN VERLIEZEN

FC LOSERS 2018

FOD JUSTITIE KANSSPEL COMMISSIE

Persbericht

#Fanvanverliezen

Naar aanleiding van het Wereldkampioenschap voetbal en op initiatief van Minister van Justitie, de heer Koen Geens, lanceert de Kansspelcommissie een preventiecampagne voor online sportweddenschappen

Vrijdag 25 mei 2018 – **Het Wereldkampioenschap komt eraan en de publiciteitsstorm ook[1]. De kans is groot dat vele jongeren in aanraking komen met verleidelijke online sportweddenschappen. Spelers met gokgerelateerde stoornissen wagen hun eerste gok op de gemiddelde leeftijd van ongeveer 20 jaar. Dat is 5 jaar eerder dan de niet-problematische spelers[2]. Om deze kwetsbare spelers te beschermen, neemt de Kansspelcommissie als toezichthouder op de kansspelen het voortouw en lanceert ze een ludieke preventiecampagne die gericht is op jongeren en hun omgeving.**

De campagne van onze Rode Duivels op het Wereldkampioenschap voetbal in Rusland ziet er veelbelovend uit. Maar jongeren gebruiken tijdens de wedstrijden steeds meer hun smartphone om het verloop van de winstkansen te volgen op de sites voor sportweddenschappen. Die sites bestoken hen voortdurend met reclameboodschappen en berichten. Resultaat: ze missen het voetbalspektakel en verliezen soms veel geld.

Maar wat nog erger is: een deel van die jongeren kan, zoals 5,2 % van de Belgische volwassenen[3] (ongeveer 500.000 personen), psychische problemen krijgen (angst, depressie, slaapproblemen) of zelfs in een vicieuze verslavingscirkel terechtkomen. Dat zorgt voor veel ellende bij de speler en zijn omgeving.

Gokken is geen bron van inkomsten

Kansspelen hebben altijd bestaan maar toch moeten er nu maatregelen genomen worden. Met de komst van online kansspelen en de enorme bedragen die worden besteed aan reclame is het van essentieel belang dat we jongeren en de meest kwetsbaren aanzetten tot voorzichtigheid en dat we hen informeren over de gevaren van excessief gokgedrag.

Naast toezicht houden op kansspelaanbieders wil de Kansspelcommissie ook preventieve maatregelen nemen door het lanceren van een grootschalige bewustmakingscampagne. Die campagne heeft een duidelijke boodschap: gokken is geen duurzame bron van inkomsten.

---

[1] In juni 2014, tijdens het vorige Wereldkampioenschap voetbal, zijn de bedragen geïnvesteerd in de reclame voor sportweddenschappen bijna verdrievoudigd; in vergelijking met de maandelijkse gemiddelde bedragen uitgegeven tussen begin 2014 en eind 2015.

[2] Bron VAD 2017, http://www.vad.be/assets/factsheet_gokken_december_2017finaal

[3] idem

Met de FC Losers, #Fanvanverliezen

Niets werkt beter dan humor om complexe onderwerpen aan te pakken. De campagne #Fanvanverliezen vestigt de aandacht op het feit dat de winstkansen bij online gokken zo klein zijn dat je bijna graag moet verliezen om je blind in het spel te gooien.

Brusselse voorbijgangers ondervonden het bij een experiment dat gefilmd werd met verborgen camera. Ze werden aangetrokken door de prestaties van een geweldige ballenjongleur. Zijn coach moedigde de omstaanders aan om te wedden op de kunstjes van zijn beschermeling.

Resultaat: Telkens opnieuw, als bij toeval, verstoorde een onvoorzien element de act van de ballengoochelaar. Als troostprijs overhandigde de coach aan de ongelukkige gokkers een truitje van FC Losers, een fictieve club van deelnemers aan sportweddenschappen die helaas geld verloren hebben.

De video wordt gepromoot op de sociale netwerken en via een mediacampagne. Op het einde verwijst hij jongeren naar de preventiesite www.fanvanverliezen.be. Daar kunnen ze terecht voor advies, vinden ze adressen om hulp te zoeken, evenals informatie over de manier waarop ze zich kunnen laten uitsluiten van gokken als ze de controle over hun gokgedrag verliezen. Spelers en hun omgeving kunnen 24/7 terecht op de gratis hulplijn SOS SPELEN via 0800/35.777.

Aanbevelingen van de Kansspelcommissie

- Als je jonger bent dan 18 jaar is gokken verboden. Als je online gokt, doe dat dan alleen op sites die worden gecontroleerd door de Kansspelcommissie.
- Bepaal jouw maximale inzet (beslis vóór het WK hoeveel je maximaal wil uitgeven)
- Samen met vrienden of familie van de wedstrijd genieten moet primeren
- Als je de controle verliest, kan je jezelf bij de Kansspelcommissie laten uitsluiten om te gokken
- Van gokken word je niet rijk

Perscontacten

Voice Agency
press@voice.be - +32 493 16 13 01
Voor de Kansspelcommissie:
Peter Naessens - Peter.Naessens@gamingcommission.be - +32 495 58 49 33
Marjolein de Paepe - Marjolein.DePaepe@gamingcommission.be - +32 474 42 39 35

#Fanvanverliezen

Ter gelegenheid van de Wereldbeker lanceert de Kansspelcommissie op initiatief van de Minister van Justitie, Koen Geens, een preventiecampagne voor online sportweddenschappen.

Waarom een preventiecampagne?

Overal zie je reclame voor sportweddenschappen, poker, roulette, gokkasten met muntjes, blackjack, dobbelspelen, online kansspelen, enz. Nooit was het zo eenvoudig om te gokken. In aanloop naar de Wereldbeker lanceert de Kansspelcommissie op initiatief van de minister van justitie, Koen Geens, een preventiecampagne die zich richt tot de jongeren. Deze zullen zich enorm aangesproken voelen en misschien wel verleid worden om voor het eerst een gok te wagen. De boodschap van de campagne? **Gokken is niet de manier om geld te verdienen**, en je kunt gewoon plezier beleven aan een evenement omwille van het gebeuren zelf.

De opdracht van de Kansspelcommissie

De KSC controleert en reglementeert de gokbedrijven en waakt over de belangen van de spelers. Jaarlijks worden meer dan 5000 klachten en vragen om informatie behandeld, elke maand worden er sancties opgelegd en iedere week controles uitgevoerd.

Naast de preventiecampagne om jongeren te beschermen tegen de gevaren van online gokspelen tijdens de Wereldbeker, neemt de KSC het hele jaar door ook andere initiatieven, zoals een efficiënter online identificatiesysteem dat een betere controle op het internet mogelijk maakt. Bovendien zou een koninklijk besluit binnenkort de regels in verband met reclame moeten verduidelijken en zorgen voor een betere en ruimere bescherming.

Een ludieke preventiecampagne

Niets werkt beter dan humor om complexe onderwerpen aan te pakken. De campagne #Fanvanverliezen vestigt de aandacht op het feit dat de winstkansen bij online gokken zo klein zijn dat je bijna graag moet verliezen om je blind in het spel te gooien.

Brusselse voorbijgangers ondervonden het bij een experiment dat gefilmd werd met verborgen camera. Ze werden aangetrokken door de prestaties van een geweldige ballenjongleur. Zijn coach moedigde de omstaanders aan om te wedden op de kunstjes van zijn beschermeling.

Resultaat: Telkens opnieuw, als bij toeval, verstoorde een onvoorzien element de act van de ballengoochelaar. Als troostprijs overhandigde de coach aan de ongelukkige gokkers een truitje van FC Losers, een fictieve club van deelnemers aan sportweddenschappen die helaas geld verloren hebben.

De video wordt gepromoot op de sociale netwerken en via een mediacampagne. Op het einde verwijst hij jongeren naar de preventiesite www.fanvanverliezen.be. Daar kunnen ze terecht voor advies, vinden ze adressen om hulp te zoeken, evenals informatie over de manier waarop ze zich kunnen laten uitsluiten van gokken als ze de controle over hun gokgedrag verliezen. Spelers en hun omgeving kunnen 24/7 terecht op de gratis hulplijn SOS SPELEN via 0800/35.777.

Doel van de campagne

Het doel van deze campagne is jongeren de elementen aan te reiken die hen in staat stellen de regels van de kansspelen te begrijpen. Misverstanden over deze regels en onwetendheid over de valkuilen van de spelletjes kunnen jongeren in gevaar brengen. Sommige jongeren worden bovendien al met een probleem of een verslavende goksituatie geconfronteerd via hun familie of kennissen.

Voor kansspelen wordt veel reclame gemaakt – in allerlei media en vooral op het internet. Sinds 2011 is het jaarlijkse reclamebudget van de kansspelsector verdubbeld. Het vertegenwoordigde in 2016 een investering van om en bij de 80 miljoen (dat was het jaarlijkse reclamebudget van de gezondheids- en welzijnssector in 2015).

Bij het laatste Wereldkampioenschap voetbal in juni 2014 waren de geïnvesteerde reclamebedragen voor sportweddenschappen bijna verdrievoudigd ten opzichte van de gemiddelde maandbedragen van begin 2014 tot eind 2015. De jongeren vormen het eerste doelwit. Het aanbod van spelletjes op internet zet de allerjongsten aan om het spel te leren.

De Kansspelcommissie geeft advies en beschikt over een website http://www.gokhulp.be/ en een telefoonlijn (0) 800 35 777 waar spelers begeleiding kunnen krijgen in geval van problemen. Bij ernstige verslaving kunnen zij zich zelfs de toegang tot kansspelen laten ontzeggen. Deze ondersteuningsdiensten hebben aan het licht gebracht dat vele hulpzoekenden jongeren zijn van 18 tot 24 jaar.

Prevalentie

Uit studies in verschillende Europese landen blijkt dat tot 3,2% van de **algemene bevolking** met gokverslavingsproblemen kampt. Bij hen die regelmatig gokken, stijgt dit percentage tot 14%, en 42% zijn "risicogokkers" (Rodin-onderzoek, 2004).

In België zouden 5,2% van de volwassenen - of 467.081 personen - als risicospelers (386.240) of probleemgokkers (80.841[4]) kunnen worden beschouwd.

Verschillende studies en enquêtes hebben aangetoond dat **jongeren** niet buiten schot blijven als het op deze risico's aankomt. Ondanks leeftijdsbeperkingen heeft 30% van de middelbare scholieren al met een krasspel[5] gespeeld. We merken ook op dat gokkers die als "probleem" worden geïdentificeerd, vaak 5 jaar eerder zijn beginnen gokken dan gokkers zonder gokproblemen[6].

[4] Bron: http://www.vad.be/assets/factsheet_gokken_december_2017finaal
[5] idem
[6] idem

HOOFDSTUK 1: Hoe voorkomen?

Waarom speelt iemand?

Naast de **hoop op winst** – één van de voornaamste redenen om te spelen – is spelen voor sommige gokkers allereerst een **manier om zich te ontspannen**, een **afleiding**, een gezellig moment in een aangename omgeving – **alleen of in groep**.

Voor anderen is gokken een manier **om negatieve emoties te verjagen**, pijnlijke persoonlijke omstandigheden even te vergeten, met een depressie om te gaan, de **verveling te verdrijven.**

Weer anderen zijn allereerst op zoek naar emotie, naar sterke, stimulerende en/of opwindende gewaarwordingen: zij spelen voor de kick, de adrenaline en nemen graag risico's. Op anderen heeft gokken dan weer juist een **kalmerende uitwerking.**

Anderen gokken omdat ze dit een gevoel van erkenning, een **hogere eigenwaarde** oplevert.

Gokken speelt ook in op de **nieuwsgierigheid** van de speler. Hij moet zijn analytisch vermogen gebruiken om de regels van het kansspel en de werking van het toeval te begrijpen en soms complexe problemen op te lossen.

Niet iedereen heeft hetzelfde motief om te gokken:

- de hoop om snel en gemakkelijk geld te verdienen, behoefte aan luxe;
- behoefte aan plezier, amusement, ontspanning, afleiding;
- verveling;
- behoefte aan een gezellig moment, alleen of met anderen;
- een verlangen om te ontsnappen aan onaangename emoties, een moeilijke situatie, depressie;
- behoefte aan sterke emoties, verlangen naar risico en de opwinding die daarbij komt kijken;
- de wens om angstgevoelens of een verhoogd bewustzijn te verminderen;
- het lage zelfbeeld willen verbeteren, zich niet eenzaam willen voelen;
- een verlangen om "het systeem" te begrijpen of te verslaan. Vaak worden de speelgewoonten binnen een familie doorgegeven.

Risico's verkleinen

- **De gevaren van het spel**

Kansspelen kunnen voor bepaalde mensen zeer verleidelijk zijn, soms juist op momenten dat ze extra kwetsbaar zijn. Het spel begint altijd onschuldig, met een paar muntstukken. Maar als de speler niet goed oplet of slecht geïnformeerd is, kan hij zich laten meeslepen totdat hij zichzelf en zijn speelgedrag niet langer in de hand heeft.

Natuurlijk speelt niet elke speler op een excessieve manier. De meeste gokkers weten hun speelgedrag onder controle te houden.

Overmatig gokken eist een zware tol op het gebied van schoolverzuim, professionele zorgen, schuldenlast (faillissementen), criminaliteit, zich slecht voelen binnen de maatschappij, maar ook op persoonlijk en familiaal vlak en op gezondheidsgebied (stressziektes). En daarom is **preventieve actie** noodzakelijk.

Net als bij andere verslavingen kan de speler zich niet voorstellen dat hij uiteindelijk de controle zou kunnen verliezen en verslaafd kan worden. Het spel beheerst zijn leven, ten koste van alle andere aspecten ervan. Hij verliest zijn realistische kijk op zijn winkansen. En tegelijk wordt hij een meester-manipulator om toch maar aan geld te geraken en zijn verlies te verdoezelen.

Men stelt in het algemeen vast dat gokkers niet genoeg geïnformeerd zijn over de gevaren van het spel. Daarom moet van bij de aanvang en te allen tijde een **verantwoorde toepassing** van kansspelen, op basis van degelijke informatie, aangemoedigd worden. Dat is wat deze preventiecampagne wil bereiken.

Pathologisch gokken is een **sluipende ziekte**, want ze is onzichtbaar. Deze verslaving is des te meer taboe omdat ze met geld te maken heeft. Spelen moet **een occasionele ontspanningsactiviteit** blijven. De verleiding van de mogelijke winst en het zoeken naar sterke emoties mogen niet de bovenhand krijgen.

- **De drie fasen die leiden tot gokverslaving**

1. De winfase: alles gaat goed

In het begin is de gokactiviteit in bepaalde opzichten heel onschuldig. Het spel, het winnen en verliezen brengen voor de speler grote emoties met zich mee. De speler verhoogt progressief **zijn inzet** om nog steeds hetzelfde gevoel van sensatie te kunnen behouden. Hier moet ook worden opgemerkt dat als de speler aan het begin van zijn parcours **grote winst** maakt, de kans op verslaving aanzienlijk toeneemt – want hij voelt zich een "geluksvogel", "de goden zijn met hem".

2. De verliesfase: de speler wil zich herpakken

De hoeveelheid tijd die aan het spel wordt gewijd, neemt ook toe, ten koste van andere activiteiten of vrijetijdsbestedingen, vrienden, familie, studie, werk. De speler raakt **geïsoleerd**. Hij wordt onweerstaanbaar aangetrokken tot het spel en kan die drang niet de baas. Al zijn gedachten gaan naar het spel. Het wordt een

obsessie. Geld dat eigenlijk voor basisbehoeften als huisvesting, voeding, gezondheidszorg bestemd was, wordt **uitgegeven aan het spel**. De speler gaat leningen aan. De speler moet tegen zijn omgeving liegen om zijn verliezen te verbergen. Hij begint een **dubbelleven** te leiden. De speler denkt dat hij er wel bovenop zal komen, dat hij het verloren geld zal terugwinnen. Soms wint hij inderdaad ook wel wat, maar dat is niet genoeg.

3. De vertwijfelingsfase: de problemen stapelen zich op

Het spel is geen plezierige bezigheid meer: het wordt een **behoefte**. De speler probeert uit alle macht **aan geld te geraken** om zijn passie te kunnen beleven. Deze dwingende behoefte leidt soms tot criminaliteit (diefstal, chantage, oplichting, verduistering, moord). **De hoop op winst** wordt **onredelijk**. Hij speelt zonder te rekenen. De speler verkeert in grote financiële moeilijkheden. Hijdenkt nog altijd dat hij zijn problemen door gokken kan oplossen. Elke dag hoopt hij op geluk, in het spel, op een teken. En zelfs nadat hij zich er rekenschap van heeft gegeven dat “Vrouwe Fortuna” hem niet gunstig gezind is, blijft hij doorspelen – uit automatisme. Hij speelt zelfs wanneer hij er zelf een **afkeer** van heeft gekregen. De fysische en mentale gezondheid van de speler komt in gevaar.

"Ik wed voor 100 ballen dat ik kan stoppen met wedden wanneer ik wil."

__ Régis Hauser, schrijver

Drie soorten spelers

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de gelegenheidsgokker, de excessieve gokker en de gokverslaafde. In feite zijn er vele manieren om te spelen, die een duidelijke evolutie naar verslaving aangeven:

• Er is het ludieke spel, een aangename ervaring die de sociale contacten vereenvoudigt en de nieuwsgierigheid bevredigt. Dat spel is zonder gevaar;

• Het misbruik van het spel of het excessieve spel. Hier is het spel een regelmatige bezigheid waarin de speler zich amuseert ondanks zijn verliezen. Hij blijft voortspelen om zijn geld terug te winnen;

• De afhankelijkheid van het spel: hier speelt de speler omdat hij niet meer zonder kan. Deze situatie kan de speler tot het uiterste drijven.

"Er zijn geen berouwvolle spelers, behalve dan de verliezers."

__ Philippe Bouvard

7 adviezen om de risico's op verslaving te beperken*.

Het is belangrijk om goed geïnformeerd te spelen en te herkennen wanneer het spel een te grote plaats in iemands leven inneemt. Wie ervoor kiest om te spelen, moet enkele regels in gedachten houden om ervoor te zorgen dat het spel een spel blijft en dat de risico's beperkt blijven. De speler moet zichzelf grenzen kunnen opleggen.

1. Gokken is geen manier om geld te verdienen: De waarheid is dat gokexploitanten, online of offline, legaal of illegaal, ervoor zorgen dat zij de winnaars zijn. Dit betekent dat u naarmate de tijd verstrijkt, meer geld zult verliezen dan winnen. Zo zitten kansspelen in elkaar: een kleine minderheid wint grote bedragen op de rug van de grote meerderheid. In werkelijkheid teren alle gokkers op hetzelfde geloof: dat zij degenen zullen zijn die winnen.

2. Gok alleen met geld dat je kunt missen: speel niet met geld dat je opzij had gezet voor andere vrijetijdsbestedingen, zoals bioscoop- of cafébezoek. Raak nooit aan geld dat bestemd is voor belangrijke uitgaven, zoals boodschappen, vrije tijd, vervoer, schoolboeken, abonnementen…, enz.

3. Leg jezelf een uitgavenlimiet op: bepaal voordat je begint te spelen welk bedrag je bereid bent te verspelen/verliezen. Ben je dit geld kwijt, stop dan met spelen. Heb je gewonnen, profiteer er dan van, maar bedenk dat dit eerder een uitzondering is.

4. Leg jezelf een tijdslimiet op: bepaal hoeveel tijd je bereid bent te verspelen. Is die tijd om, stop dan.

5. Probeer kwijtgespeeld geld niet terug te winnen: heb je verloren, probeer dan niet je geld terug te winnen door meer in te leggen dan je van tevoren besloten had. Dit leidt in het algemeen tot nog grotere verliezen.

6. Speel niet als je verdrietig of kwaad bent: het is moeilijk helder te blijven denken als je je niet goed voelt.

7. Zorg voor evenwicht met andere activiteiten: het is belangrijk dat je nog andere leuke activiteiten overhoudt, zodat het gokken geen al te grote plaats in je leven inneemt. Laat gokken een vermaak zijn zoals zovele andere!

**Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op het Advies voor verstandig gokken van de Canadese provincie Ontario.*

HOOFDSTUK 2: De risico's

Omgevingsfactoren (reclame)

Reclame en spel

Vaak gaat het om verraderlijke, uitnodigende reclame. De doelgroep wordt uitgenodigd **het spel te leren, zich te laten inwijden** – vooral via het internet. De aanbieders van kansspelen op het internet lokken vaak klanten door gratis speelmogelijkheden aan te bieden. Er worden vaak speelkredieten van € 10 of meer aangeboden. De winstpercentages van deze **namaakspelen** beantwoorden vaak niet aan de commerciële realiteit. Ze zijn vaak ingesteld op een uitkeringspercentage van 150%. De onervaren speler denkt daardoor dat het eenvoudig is om veel en snel te winnen. De consumptiemaatschappij heeft een grote voorliefde voor geld en imago. De kansspelindustrie speelt daar perfect op in. De adolescentie is geen gemakkelijke periode. In bepaalde situaties zullen jongeren geneigd zijn hun problemen te ontvluchten om even weg te kunnen dromen. Spanning en de mogelijkheid iets te winnen zijn dan bijzonder aantrekkelijk.

De wet verbiedt de beoefening van kansspelen aan minderjarigen, maar we moeten vaststellen dat jongeren allesbehalve ontzien worden door de reclame en dan ook zeer snel in de verleiding komen om een gokje te wagen. Het voorbeeld van mensen die zich met een bescheiden inzet een weg naar de top weten te banen, is zo oud als de wereld zelf – en meestal is het vals. Hetzelfde geldt voor de gokwebsites, waar het succesverhaal van een enkeling de financiële ruïne van vele anderen verhult.

" Het moeilijkste moment komt voor een speler niet als hij heeft verloren, maar als hij moet stoppen met spelen."

__ Mevr. De Staël

De risicofactoren bij online spelen

Het gevaar van die spelen ligt vooral in hun toegankelijkheid (zowel op gebied van tijd en van plaats), aan het feit dat er minder sociale controle is en aan hun virtueel karakter. Bovendien tast internet het gevoel van tijd aan (in de klas hebben docenten vaak te kampen met leerlingen die zitten te suffen omdat ze de hele nacht spelend achter het computerscherm hebben doorgebracht). Bovendien hebben deze spelwebsites fora opgericht waarop jongeren gemakkelijk kunnen contact maken met anderen, wat de samenhorigheid bevordert.

Hieronder wordt een lijst weergegeven van de risico's (andere dan gokverslaving) van illegale kansspelen:

• Bedrog komt op het internet veel voor. Het feit dat bepaalde spelers mogelijk meer informatie tot hun beschikking hebben dan anderen, beïnvloedt de eerlijkheid. Bij poker wordt vaak gesproken van superaccounts waarmee enkele "ingewijden" in de kaarten van andere spelers kunnen kijken. Dat is geen fabeltje. In Kanawake bijvoorbeeld, een indianenreservaat met onafhankelijk bestuur in Québec, is een dergelijk bedrog aan het licht gekomen. In België waakt de Kansspelcommissie over de eerlijkheid van het spel bij de vergunde gokoperatoren.

• Inschrijven is meestal heel eenvoudig. De speler hoeft alleen zijn naam, voornaam, geboortedatum en bankgegevens in te voeren. Uitschrijving en het terugkrijgen van niet-uitgegeven bedragen daarentegen is heel wat minder eenvoudig. Dit kan de jongere ertoe verleiden dan maar al zijn geld op te spelen. En weten de jongeren ook dat sommige illegale goksites minderjarigen wel toestaan om te spelen, maar dat zij weigeren hun eventuele winst uit te keren?

• De wijze waarop niet-gereglementeerde operatoren de bankgegevens van de spelers gebruiken, roept ook vragen op. De speler die een account opent en daar geld op zet, heeft geen enkele garantie op verantwoord en legaal gebruik van de verschafte bankgegevens. Bovendien kunnen zijn persoonlijke gegevens gemakkelijk worden herbruikt of voor commerciële doeleinden aan andere operatoren worden doorgespeeld.

Bijgeloof

De verslaafde gokker laat zich meeslepen en vergeet al gauw dat hij met toeval speelt. Excessieve spelers zijn er vaak van overtuigd dat hun uur nog zal komen – het moment waarop ze hun inzet zullen terugkrijgen. Ze geloven dat hun kennis en beheersing van het spel ervoor zal zorgen dat ze gaan winnen. Ze zetten strategieën op, ontwikkelen spelthéorieën. Ze worden bijgelovig en interpreteren tekens, gebeurtenissen met het oog op het spel. Ze vergeten de meest elementaire regels voor kansspelen, met als belangrijkste regel het feit dat de bank altijd wint.

De gokker ontwikkelt zo een hele reeks onjuiste ideeën die hem tot gevangene van het spel maken.
Bij wijze van preventie zetten we een aantal «bijgelovigheden» op een rijtje:

Selectief geheugen

De gokker heeft de neiging alleen zijn "winst" te onthouden en zijn "verlies" te vergeten. Dit sterkt hem in de gedachte dat hij een "winnaar" is, een "geluksvogel". Zijn verlies wordt naar de achtergrond verbannen, hoewel dit groter is dan zijn winst. Bovendien "verliest de speler nooit: hij heeft meestal net niet gewonnen".

Verkeerd begrip van de notie negatieve winstverwachting

Gokverslaafden zijn er meestal van overtuigd dat ze «moeten winnen» en vergeten dat het uiteindelijk altijd de bank is die wint. Elk commercieel kansspel houdt een negatieve winstverwachting in voor de speler. Het voordeel voor de exploitant staat altijd vast en wordt verwerkt in de teruggavenpercentages, een voorheffing of een voordeel voor de bank (zoal de nul bij roulette). Hier kan eenvoudig uit worden afgeleid dat hoe groter de inzet is, hoe groter de opbrengst voor de exploitant en dus hoe groter het verlies voor de speler. Bovendien krijgt de speler nooit al zijn inzet terug en verspeelt hij het gewonnen geld weer. Het geld dat hij inzet, gaat beetje bij beetje verloren in het spel. Toch vatten gokkers het teruggavenpercentage vaak op als de kans die ze hebben om te winnen en nooit als het geld dat wordt ingehouden op het totaal van hun inzet.

Verkeerd begrip van de notie onafhankelijkheid van de beurten

De notie van onafhankelijkheid van de beurten houdt in dat de voorbije beurten de toekomstige rondes niet kunnen voorspellen. Als een muntstuk tien maal achtereen op munt valt, blijft de kans dat hij de elfde keer op munt valt ongewijzigd: 50%.

De illusie van controle

De speler denkt dat hij het resultaat van het spel kan beïnvloeden. Hij denkt bijvoorbeeld dat hij door meer te spelen, het spel beter zal beheersen en dus meer kans zal hebben om te winnen. Sommige spelers wijzen hun winst toe aan hun behendigheid of aan hun kennis van het spel. Verlies heeft dan weer puur met pech te maken... Observatie wijst uit dat dobbelaars die een laag getal willen gooien, de dobbelstenen zachtjes laten rollen. Willen ze een hoog aantal ogen, dan gooien ze de dobbelstenen met meer kracht.

Irrationele gedachten

Bij gokverslaafden is vaak sprake van magisch denken, gecombineerd met een gevoel van almacht. Bepaalde spelers vatten waargenomen verschijnselen op als tekens dat het vandaag “hun geluksdag” is of ze “voorspellen” de winnende cijfercombinaties aan de hand van willekeurige waarnemingen. Ze worden bijgelovig, gokken op getallen die een belangrijke datum weergeven, doen een gebedje, voeren rituelen uit. Sommigen gebruiken talismans, dragen bepaalde kleding of bepaalde kleuren

Hoop op betere tijden

Verslaafde spelers zijn er allemaal van overtuigd dat ze gaan winnen. Dit brengt ze ertoe steeds meer geld in het spel te “investeren”. Ze moeten eraan worden herinnerd dat er slechts één winnaar is: de uitbater. Het aantal winnaars is miniem in vergelijking met het aantal verliezers.

"Geen enkele winnaar denkt aan het geluk“

__ Friedrich Nietzsche

HOOFDSTUK 3: Hoe kun je merken dat een speler in moeilijkheden komt?

De volgende aanwijzingen kunnen wijzen op gokproblemen:

• veel stress, onrust, depressie, slapeloosheid;

• gokproblemen kunnen op somatische wijze ook fysiek zichtbaar worden: maagklachten, alcoholisme, drugsverslaving, zelfmoordneigingen;

• achterstand op school of werk, onverklaarde langdurige periodes van afwezigheid;

• verminderde prestaties op school of op het werk;

• desinteresse voor lessen of andere bezigheden;

• geldproblemen;

• de betrekkingen met de omgeving en de familie staan vaak onder druk;

• zichzelf voorhouden dat men wint;

• agressiviteit;

• isolatie.

Het herkennen van deze symptomen is belangrijk om snel te kunnen reageren en de schade te beperken.

Getuigenissen van enkele gokverslaafden

Anna, 40 jaar, Gent

Sommige mensen kunnen nu en dan een beetje gokken zonder in de problemen te komen.

Ik niet. Ik was vanaf de eerste keer verslaafd, denk ik. Ik had heel weinig contact met familie, weinig sociaal contact in het algemeen. Door eigen zorgen, ook door eenzaamheid, was gokken voor mij extra verleidelijk én dus gevaarlijk. Omdat ik tijdens het gokken mijn zorgen 'heel even' kon vergeten, me 'even' minder eenzaam voelde, zocht ik het

wedkantoor meer en meer op. Soms zat ik er 14 uur aan 1 stuk. Ik dacht verkeerd dat ik door te gokken geld kon verdienen en mijn leven zo zou verbeteren. Als ik won, begon ik echter nog meer in te zetten, nog meer tijd door te brengen in het wedkantoor. Winnen is het grootste vergif voor de gokker, voor mij toch. Ik begon nog meer te spelen, tot .. al het geld op was.. tot ik helemaal in de armoede terecht kwam. De spanning van het gokken, het afwachten wat het resultaat gaat zijn, de emotie hierbij, het doet je in aan andere wereld geloven. Het was een illusie.. weet ik nu.

Eens je in de problemen komt door gokken, verlies je niet alleen al je geld, maar ook je vrienden, je familie, je eer, je eerlijkheid, .. alles verlies je. Het was een bijzonder stresserend bestaan. Zelfs de zin om te leven was ik op zeker moment kwijt. Ik zocht hulp en ik ben er nu gelukkig in geslaagd te stoppen met gokken. Ik ben terug gelukkig, kan ik zeggen.

Zeker als je je eenzaam voelt of je zorgen hebt : begin er niet aan. Zoek geen toevlucht tot gokken. Je bent extra kwetsbaar om verslaafd te worden. Verwacht niet een luxeleven te kunnen opbouwen door te gokken. Stop die onrealistische droom tijdig, maak niet dezelfde fout als ik. Enkel door geld te verdienen met te werken, door tevreden te zijn met wat je hebt, kan je een goed leven hebben. Houd je geld daarom best op zak en gok niet.

Zet niet alles in op een spel, gok niet! Niet verslaafd zijn is pas een luxe in het leven!

Loïc, 29, Waals-Brabant

Ik ben een fervent sport- en voetballiefhebber en ik voetbal zelf ook, op provinciaal niveau. Vanaf mijn 17de deed ik wekelijks weddenschappen. Ik heb jarenlang gegokt. Veel te veel.

Op zeker moment heb ik gemerkt dat het verslavend werkte voor me. In het begin speelde ik met kleinere inzetten in een krantenwinkel. In een krantenwinkel of wedkantoor haalde ik geld uit de portefeuille en dat is meer realisme om te beseffen wat ik uitgaf. Om een bonus te krijgen, heb ik dan eens een online account aangemaakt. In het begin wedde ik hier ook voor kleine bedragen. Echter, als dan het gestorte bedrag op was, wou ik bijstorten en tegen een hogere inzet spelen om het verloren geld goed te maken. Ik besef nu dat het daarmee is fout beginnen lopen. Met sporadisch een gokje te wagen win je eens wat en je verliest ook regelmatig. Maar je mag nooit proberen verlies terug te winnen of snel achter elkaar gaan inzetten. En online ga je ook snel meer uitgeven dan wanneer je je geld letterlijk ‘uit handen’ ziet gaan.

De aanleiding om hulp te zoeken was eigenlijk het besef om verloren geld ook met een casino-game goed te proberen maken, dat nooit lukt. Het werkt eerder averechts en vooral de bedragen die ik verloor werden nog groter. Maar sinds ik via de Kansspelcommissie een blokkering heb aangevraagd voor deze online weddenschappen/games, veranderde mijn wereld gelukkig terug. Op de dag dat ik ook toenadering zocht tot hulp, is er wel een last van m'n schouders gevallen. Ik was vroeger ook al even gestopt, met hulp lukt het me nu beter om gestopt te blijven. Ik volg de online begeleiding op www.gokhulp.be .

Door de blokkering denk ik ook niet meer terug aan deze online games, omdat ik er zo "kwaad" van ben er al die tijd zo veel geld in te hebben gestoken. Ik kan nu terug van het voetbal genieten, zonder erop te wedden.

Mijn advies is dan ook : ga ervan uit dat je kan verliezen, een keer winnen is plezant maar ga er niet van uit dat wedden een winstgevende activiteit is, want het blijft altijd …een onvoorspelbare gok. Daar zet je best niet te veel geld op in. En als je problemen ervaart, zoek hulp! Het helpt!

Kevin, 24 jaar, Jette.

Spelletjes hebben mij altijd geboeid. Als kind stond ik, vol fascinatie, al urenlang aan de bulldozerkes in de lunaparken. De lichtjes, de geluidjes en de mogelijkheid iets te winnen: erg boeiend voor mij. Op mijn 16de kwam ik in contact met weddenschappen. Thuis de quoteringen en statistieken bestuderen, in 't geniep mijn geld inzetten in de krantenwinkel en dromen van hiermee veel geld te kunnen verdienen. Het was mijn 'fantasiewereld', waar ik even niet de jongen was die niet goed meekon op school en die zich graag terugtrok van veel sociaal contact.

Waarschijnlijk was dat de grote aantrekkingskracht: iets doen waarvan ik dacht er goed in te kunnen zijn. En soms lukte het ook wel om te winnen. Dan voelde ik mij groots. Helaas werd deze aantrekking een obsessie. Eerst passioneel, erna obsessief. Ik werd geobsedeerd door die weddenschappen, door te willen winnen. Als ik ingezet had, volgde ik bijvoorbeeld de scores online, met enkel te kijken naar de score van de ploeg die ik als winnaar gekozen had. De score van de andere ploeg bedekte ik. Zo was ik minstens 90 minuten in de waan dat ik zou winnen. Heel die tijd voelde ik me 'winnaar'. Daarvoor deed ik het, me een winnaar voelen.

Dikwijls was dan de teleurstelling ook erg groot natuurlijk, wanneer ik ontdekte wat de échte score was. Een nog grotere loser voelde ik mij toen mijn ouders erachter kwamen dat niet alleen mijn spaargeld opgegokt was maar ik ook geld van hen gepikt had. Pff.. zo hard een winnaar willen zijn én dan mezelf en anderen zooo teleurstellen..

Ik zocht hulp en zo heb ik meer zelfvertrouwen herwonnen. Ik leer wat ik kan doen om me beter/zelfzekerder te voelen. Ik heb het gokken nu niet meer nodig. Het was een vals gevoel van kunnen winnen, in werkelijkheid verloor ik op alle domeinen. Nu heb ik me herpakt.

Hoewel spelletjes nog aantrek hebben, ik pas nu wel op met alles wat met gokken te maken heeft. Met pingpongen bewijs ik mijn kunnen nu. Daar kan je met training beter in worden. Bij gokken kan dat niet, heb ik met schaamte ondervonden.

Hoe kan de omgeving van de speler steun bieden?

De familie staat vaak machteloos wanneer de speler niet wil of kan stoppen met gokken. Het is vaak moeilijk een gokker tot rede te brengen, te meer daar hij verkeerde ideeën over het gokken in zijn hoofd heeft.

Enkele manieren om een gokverslaafde te helpen:

• toon belangstelling, luister naar hem zonder te oordelen of te stigmatiseren;

• hem uitleggen dat je niet kan leren spelen, dat het spel volledig van het toeval afhangt;

• confronteer de gokker met de realiteit door hem op de reële winstverwachtingen te wijzen;

• leg aan de gokker uit dat hij het verloren geld nooit terug zal winnen en dat gokken hem niet zal helpen zijn financiële problemen op te lossen – integendeel;

• motiveer hem om zijn tijd aan andere ontspannende activiteiten te besteden;

• wijs op de problemen waar de gokker mee te maken heeft, maar ook op de moeilijkheden van de mensen om zich heen;

• wijs de diep liggende beweegredenen aan die de gokker heeft om te stoppen;

• laat de gokker een minitest doen om te zien of hij verslaafd is (te vinden op het www.gokhulp.be) en haal hem ertoe over hulp te zoeken;

• informeer de gokker over de mogelijkheid tot vrijwillige uitsluiting bij de Kansspelcommissie.

Meerdere pogingen kunnen nodig zijn, maar de inspanning zal beloond worden

• Moedig hem aan om in therapie te gaan om zijn verslaving te behandelen. De familie van de gokker voelt zich vaak schuldig omdat die niet naar behoren op de verslaving kan reageren. Het is moeilijk voor hen om alleen met deze problemen om te gaan. Daarom hebben psychologen en sociale assistenten ook oor voor de gezinsleden van de verslaafde (zie verder).

Er moet op worden gewezen dat de gokproblemen vaak complex van aard zijn. De passie voor het spel kan als uitlaatklep dienen voor andere problemen van persoonlijke, relationele, soms familiale aard.

Is de behandeling eenmaal begonnen, dan zal de gokverslaafde de steun van zijn familie hard nodig hebben.

Hulp zoeken

Als het spel onbeheersbaar wordt en de negatieve aspecten het winnen van de positieve, is het misschien tijd voor de speler om zijn verhouding tot het spel in vraag te stellen. Er zijn **websites** die gokkers kunnen helpen de controle over hun spelgedrag terug te krijgen: https://gokhulp.be/

Deze site biedt informatie en hulp aan personen die problemen ondervinden door de manier waarop ze met gokken en met geld omgaan. Hij richt zich ook tot de omgeving van de speler. Je vindt er informatie, tests, een forum en een online hulpprogramma.

Het kan echter zo zijn dat deze zelfhulpmiddelen niet meer volstaan omdat alle pogingen om een einde aan het gokken te maken, mislukt zijn of de gokproblemen je simpelweg boven het hoofd zijn gegroeid. Dan kan het voor de gokker of zijn omgeving nuttig zijn een beroep te doen op hulp van buitenaf. **Psychologen en sociale assistenten die zijn gespecialiseerd** in gokverslaving kunnen de gokkers en hun familie een luisterend oor bieden.

De effectiviteit van dergelijke behandeling hangt af van de motivatie van de gokker. Wordt de gokker gedwongen een hulpverlener te raadplegen, dan kan het zijn dat een eerste raadpleging niet meteen wonderen doet. Maar er kunnen al aanknopingspunten zijn gegeven en de gokker kan een eerste moment van **bewustwording** hebben gehad. Dit kan voor hem een gelegenheid zijn, niet om te worden veroordeeld, maar om te horen wat zijn gedrag voor zijn omgeving betekent en waar dit gedrag hem kan brengen. In onder meer de Kliniek Dostoïevski voor speelverslaving (zie verder) zijn informatiegesprekken mogelijk.

Wat de genezing betreft spreken sommige onderzoekers van «spontaan» herstel. Aan de andere kant van het spectrum vragen sommige verslaafden om opname in het ziekenhuis om een ontwenningskuur te ondergaan.

Verslaving is een reëel gevaar, ondanks het feit dat ze niet onmiddellijk zichtbaar wordt. Ze is het resultaat van een ontwikkeling die samenhangt met de **persoonlijke achtergrond** van de speler. Verslaving kan worden bevorderd door situaties waarin mensen extra kwetsbaar zijn.

De verschillende hulpcentra:

Zie de website van de Kansspelcommissie, rubriek "Bescherming van de spelers":
https://www.gamingcommission.be/opencms/opencms/jhksweb_nl/protection/hulp/

Perscontacten

Voice Agency
press@voice.be - +32 493 16 13 01
Voor de Kansspelcommissie:
Peter Naessens - Peter.Naessens@gamingcommission.be - +32 495 58 49 33
Marjolein de Paepe - Marjolein.DePaepe@gamingcommission.be - +32 474 42 39 35